

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΥΠΟΘΕΣΗ ΧΟΡΟΜΙΔΗ κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ
(Προσφυγή υπ' αριθ. 9874/04)

ΑΠΟΦΑΣΗ
ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
27 Απριλίου 2006

*Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική
υπό τις οριζόμενες στο άρθρο 44 § 2 της Συμβάσεως προϋποθέσεις.
Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς τη μορφή.*

Στην υπόθεση Χορομίδη κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα),
συνεδριάζον σε τμήμα, στη σύνθεση του οποίου μετέχουν οι δικαστές :

Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ, Πρόεδρος,

Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗΣ,

F. TULKENS,

E. STEINER,

K. HAJIYEV,

D. SPIELMANN,

S.E. JEBENS,

και ο S. NIELSEN, *Γραμματέας του Τμήματος*.

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο στις 6 Απριλίου 2006.

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει της (υπ' αριθ. 9874/04) προσφυγής, την οποία κατέθεσε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας ο Έλληνας υπήκοος Κωνσταντίνος Χορομίδης («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 4 Μαρτίου 2004, δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται από τον Δικηγόρο Θεσσαλονίκης Ι. Χορομίδα. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τον πληρεξούσιό της, Β. Κυριαζόπουλο.

3. Στις 28 Απριλίου 2005, το πρώτο τμήμα απέρριψε μερικώς την προσφυγή και απεφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση τις αιτιάσεις περί της διάρκειας και του δικαίου χαρακτήρα της διαδικασίας. Δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 29 § 3 της Συμβάσεως, απεφάσισε να εξετάσει συγχρόνως το παραδεκτό και το βάσιμο της υποθέσεως.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ι. ΟΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ

4. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1926 και διαμένει στη Θεσσαλονίκη. Είναι δικηγόρος.

5. Από τις 10 Οκτωβρίου 1996 έως τις 30 Νοεμβρίου 2001, ο προσφεύγων συμμετείχε στο διοικητικό συμβούλιο ανωνύμου εταιρείας,

σκοπός της οποίας ήταν η δημιουργία εθνικού κτηματολογίου στην Ελλάδα (ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.). Το έργο αυτό χρηματοδοτούσε η Ευρωπαϊκή Ένωση. Εν τούτοις, λόγω των καθυστερήσεων οι οποίες παρατηρήθηκαν κατά την υλοποίηση του έργου, η Ευρωπαϊκή Ένωση θεώρησε ότι το Ελληνικό Κράτος δεν είχε εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του και ζήτησε να της επιστραφεί μέρος των καταβληθέντων ποσών.

6. Στις 27 Σεπτεμβρίου 2001, ποινικές διώξεις ασκήθηκαν *in personam* κατά όλων των μελών του διοικητικού συμβουλίου για απιστία έναντι του Δημοσίου. Ευθύς εξ αρχής, η υπόθεση είχε μεγάλο αντίκτυπο στον Τύπο. Δημοσιεύθηκαν πολλά άρθρα τα οποία επέρριπταν ευθύνες στο διοικητικό συμβούλιο. Στις 4 Οκτωβρίου 2001, η δικογραφία διεβιβάσθη στον ανακριτή.

7. Στις 12 Οκτωβρίου 2001, ο προσφεύγων ζήτησε από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου να του επιτρέψει την πρόσβαση στη δικογραφία η οποία τον αφορούσε. Στις 23 Οκτωβρίου 2001, ο εισαγγελέας έθεσε την αίτηση στο αρχείο. Ειδικότερα, έκρινε ότι, κατά το άρθρο 101 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, η αρχή η οποία ήταν αρμόδια να επιτρέψει στον κατηγορούμενο να έχει πρόσβαση στη δικογραφία που τον αφορούσε, ήταν ο ανακριτής. Ούτως ή άλλως, ο προσφεύγων δεν είχε ακόμα κληθεί σε απολογία και, ως εκ τούτου, δεν υπήρχε σε βάρος του κατηγορητήριο. Τέλος, το άρθρο 101 ΚΠΔ δεν αντέβαινε προς το άρθρο 6 της Συμβάσεως.

8. Στις 5 Νοεμβρίου 2001, ο προσφεύγων ζήτησε από τον ανακριτή να λάβει πάραυτα γνώση της δικογραφίας. Στις 12 Νοεμβρίου 2001, το αίτημά του απερρίφθη επειδή, κατά τον κώδικα ποινικής δικονομίας, ο κατηγορούμενος δεν έχει πρόσβαση στη δικογραφία παρά μετά την ολοκλήρωση της ανακρίσεως ή μόλις μετά την κλήτευσή του για να απολογηθεί (βλ. παρ. 16 κατωτέρω).

9. Στις 14 Δεκεμβρίου 2001, ο προσφεύγων υπέβαλε στο συμβούλιο του Πλημμελειοδικείου Αθηνών αίτηση ακυρώσεως της αρνήσεως

του ανακριτή. Στις 24 Ιανουαρίου 2002, το αίτημά του απερρίφθη. Το δικαστικό συμβούλιο έκρινε, ειδικότερα, ότι ο προσφεύγων δεν είχε ακόμα κληθεί για να απολογηθεί. Εξ άλλου, η ανακοίνωση από τα ΜΜΕ της σε βάρος του ασκηθείσας ποινικής διώξεως, δεν ήταν δυνατό να θεωρηθεί ως «επίσημη κοινοποίηση» της κατηγορίας. Περαιτέρω, δεν υπήρχε ακόμα κάποιο κατηγορητήριο σε βάρος του (απόφαση 430/2002). Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 7 Φεβρουαρίου 2002.

10. Ο προσφεύγων συνέχισε να ζητά αντίγραφο των εγγράφων και να παραπονείται ότι η ανάκριση διαιωνιζόταν. Στις 12 Απριλίου 2002, εισήγαγε ενώπιον του Δικαστηρίου την προσφυγή υπ' αριθ. 15522/02, στην οποία διετύπωνε παράπονα για την ίδια υπόθεση. Στις 13 Σεπτεμβρίου 2002, το Δικαστήριο, συνεδριάζον σε επιτροπή από τρεις δικαστές κατ' εφαρμογή του άρθρου 27 της Συμβάσεως, απεφάσισε δυνάμει του άρθρου 28 της Συμβάσεως να κηρύξει ως απαράδεκτη την προρρηθείσα προσφυγή, αφού δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις των άρθρων 34 ή 35 της Συμβάσεως.

11. Στις 20 Φεβρουαρίου 2003, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου διέταξε τον ανακριτή να δώσει προτεραιότητα στην υπόθεση, σημειώνοντας ότι πρόκειται για μία «εξαιρετικής φύσεως» υπόθεση, η οποία έχει συνταράξει την κοινή γνώμη, και ότι ήταν πιθανό να έχει προκληθεί σοβαρή ζημία σε βάρος του Ελληνικού Κράτους και στα οικονομικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Στις 29 Μαΐου 2003, ο ανακριτής γνωστοποίησε στον εισαγγελέα ότι η εξέταση των μαρτύρων ήταν σε εξέλιξη και ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ενώσεως διεξήγαν παράλληλη έρευνα. Σημείωνε δε ότι η ανάκριση έπρεπε να ολοκληρωθεί εντός των τριών προσεχών μηνών περίπου.

12. Στις 8 Αυγούστου 2003, ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου κάλεσε τον ανακριτή να επιταχύνει την ανάκριση και να του γνωστοποιήσει τους λόγους για τους οποίους αυτή είχε καθυστερήσει.

13. Με την από 16 Μαρτίου 2004 επιστολή, ο επιφορτισμένος με την υπόθεση του προσφεύγοντος ανακριτής γνωστοποίησε στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου ότι δεν είχε χρεωθεί συνολικά 37 υποθέσεις, ορισμένες εκ των οποίων ήταν πολύπλοκες, και του ζήτησε να ορίσει δύο ανακριτές για να συνδράμουν.

14. Στις 3 Μαρτίου 2005, ο προσφεύγων κλήθηκε σε απολογία. Ενημερώθηκε τότε ότι ο ίδιος ή ο δικηγόρος του μπορούσαν να λάβουν γνώση όλων των εγγράφων της ανακρίσεως. Ο προσφεύγων έκανε χρήση του δικαιώματος αυτού. Στις 24 Μαρτίου 2005, κατέθεσε, και στη συνέχεια αφέθη ελεύθερος χωρίς περιορισμούς. Η ανάκριση ολοκληρώθηκε στις 8 Ιουλίου 2005 και η δικογραφία διαβιβάστηκε στο Εισαγγελέα Εφετών. Στις 14 Οκτωβρίου 2005, ο εισαγγελέα πρότεινε να μη διωχθεί ποινικά ο προσφεύγων. Η υπόθεση ήδη εκκρεμεί ενώπιον του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Αθηνών, το οποίο θα αποφασίσει περί της παραπομπής ή μη του προσφεύγοντος σε δίκη.

15. Εν τω μεταξύ, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων αγωγές αποζημιώσεως κατά ορισμένων σχετικών προς την υπόθεση δημοσιευμάτων στον Τύπο, παραπονούμενος για συκοφαντική δυσφήμιση και παράνομη προσβολή της προσωπικότητάς του. Ο προσφεύγων δεν δικαιώθηκε στο πλαίσιο μιας πρώτης διαδικασίας (απόφαση 6084/2003 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών) – η υπόθεση αυτή ακόμα εκκρεμεί ενώπιον του εφετείου – αλλά δικαιώθηκε σε δεύτερο βαθμό στο πλαίσιο μιας δεύτερης διαδικασίας (απόφαση 3286/2003 του Εφετείου Θεσσαλονίκης).

II. ΟΙΚΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

16. Έχουν στην παρούσα υπόθεση εφαρμογή οι ακόλουθες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας :

Άρθρο 101 § 1

«Ο ανακριτής, μόλις μετά την κλήτευσή του εμφανισθεί ή οδηγηθεί σε αυτόν ο κατηγορούμενος για να απολογηθεί, του ανακοινώνει το περιεχόμενο του κατηγορητηρίου και των άλλων εγγράφων της ανακρίσεως (...)»

Άρθρο 248 § 4

«Ο ανακριτής οφείλει να περατώνει την κύρια ανάκριση εντός ενός έτους και τη συμπληρωματική ανάκριση εντός τριών μηνών αφότου η δικογραφία περιέλθει σε αυτόν.

Οι προθεσμίες αυτές μπορούν να παραταθούν τμηματικά μέχρι έξι μήνες και δύο μήνες, με αιτιολογημένη σε κάθε περίπτωση απόφαση του οικείου δικαστικού συμβουλίου στο οποίο ο ανακριτής απευθύνεται πριν από τη συμπλήρωση των πιο πάνω προθεσμιών. Κατ' εξαίρεση για τα Πρωτοδικεία Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, η παράταση μπορεί να δοθεί με τις προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, για ένα έτος και έξι μήνες αντίστοιχα.»

Άρθρο 308 § 6

Ο ανακριτής οφείλει, πριν διαβιβάσει τη δικογραφία στον εισαγγελέα, να γνωστοποιήσει στους διαδίκους ότι ολοκληρώθηκε η ανάκριση, ώστε να ασκήσουν τα δικαιώματα που τους παρέχονται με [το άρθρο 101 του κώδικα] (...).»

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΟ

Ι. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΑΙΤΙΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

17. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι λόγω της διάρκειας της διαδικασίας παραβιάσθηκε η αρχή της «ευλόγου προθεσμίας», όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει τα εξής :

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα η υπόθεσή του να δικάσεί δίκαια (...) εντός ευλόγου προθεσμίας από (...) δικαστήριο, το οποίο (...) θα αποφασίσει (...) για το βάσιμο κάθε ποινικής φύσεως εναντίον του κατηγορίας.»

A. Επί του παραδεκτού

18. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Συμβάσεως. Το Δικαστήριο επισημαίνει, εξ άλλου, ότι η εν λόγω αιτίαση δεν προσκρούει σε κάποιον άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει, επομένως, να γίνει δεκτή.

B. Επί της ουσίας

1. Περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπ' όψη

19. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η διαδικασία άρχισε στις 3 Μαρίου 2005, ημερομηνία κατά την οποία ασκήθηκε επίσημα ποινική δίωξη σε βάρος του προσφεύγοντος. Πριν από την ημερομηνία αυτή, δεν υπήρχε «αμφισβήτηση» η οποία να τον αφορά.

20. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπ' όψη, άρχισε στις 27 Σεπτεμβρίου 2001, όταν ασκήθηκε σε βάρος του ποινική δίωξη. Ισχυρίζεται επίσης ότι από της ημερομηνίας αυτής θεωρήθηκε «κατηγορούμενος».

21. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, προκειμένου περί ποινικών υποθέσεων, η «εύλογη προθεσμία» του άρθρου 6 § 1 αρχίζει μόλις ένα πρόσωπο «κατηγορηθεί». Είναι δυνατόν να πρόκειται για ημερομηνία η οποία να προηγείται της ημερομηνίας κατά την οποία επιλαμβάνεται της υποθέσεως το δικαστήριο της κρίσεως, όπως, ειδικότερα, η ημερομηνία της συλλήψεως, της απαγγελίας κατηγορίας και της ενάρξεως των προκαταρκτικών ερευνών. Με τον όρο «κατηγορία», κατά την έννοια του άρθρου 6 § 1, είναι δυνατόν να νοείται «η επίσημη κοινοποίηση, εκ μέρους της αρμοδίας αρχής, της

αποδόσεως διαπραχθέντος αδικήματος ποινικής φύσεως», αντίληψη η οποία αντιστοιχεί επίσης στην έννοια των «σημαντικών συνεπειών για την κατάσταση» του υπόπτου (βλ., ειδικότερα, *Eckle κατά της Γερμανίας*, απόφαση από 15 Ιουλίου 1982, série A n° 51, σελ. 33, § 73, *Louerat κατά της Γαλλίας*, n° 44964/98, § 29, 13 Φεβρουαρίου 2003).

22. Όσον αφορά την παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι στις 27 Σεπτεμβρίου 2001, ποινική δίωξη ασκήθηκε *in personam* κατά όλων των μελών του εν λόγω διοικητικού συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένου του προσφεύγοντος, για απιστία προς το Δημόσιο. Αναμφισβήτητα, οι συνέπειες της περιστάσεως αυτής ήταν σημαντικές για την κατάσταση του ενδιαφερομένου (*Πρώιος κατά της Ελλάδος*, n° 35765/03, § 16, 24 Νοεμβρίου 2005).

23. Συνεπώς, το Δικαστήριο φρονεί ότι η 27^η Σεπτεμβρίου 2001 είναι η ημερομηνία κατά την οποία άρχισε η περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπ' όψη και η οποία δεν έχει ακόμα λήξει. Διήρκεσε, επομένως, χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τεσσάρων ετών και πέντε μηνών, για ένα μόνο στάδιο της προκαταρκτικής διαδικασίας.

2. Εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας

24. Η Κυβέρνηση, η οποία υποστηρίζει ότι η περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπ' όψη, άρχισε στις 3 Μαρτίου 2005, όταν ο προσφεύγων εκλήθη σε απολογία, ισχυρίζεται ότι ο διαδραμών από της ημερομηνίας αυτής χρόνος δεν είναι μη εύλογος. Εξ άλλου, επικαλείται την πολυπλοκότητα της υποθέσεως για να αναφέρει ότι, ακόμα και αν θεωρηθεί ότι η επίμαχη διαδικασία άρχισε ενωρίτερα, η διάρκειά της δεν υπήρξε υπερβολική.

25. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της υποθέσεως και λαμβανομένων υπ' όψη των κριτηρίων, τα οποία έχουν διαμορφωθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου, και ειδικότερα της

πολυπλοκότητας της υποθέσεως, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και της συμπεριφοράς και ευθύνης των αρμοδίων αρχών (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Pélissier και Sassi κατά της Γαλλίας* [GC], η° 25444/94, § 67, CEDH 1999-II).

26. Το Δικαστήριο έχει κατ' επανάληψη εκδικάσει υποθέσεις παρόμοιες με την παρούσα υπόθεση και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως (βλ. προρρηθείσα υπόθεση *Pélissier και Sassi*).

27. Αφού μελέτησε όλα τα στοιχεία τα οποία του υπεβλήθησαν, το Δικαστήριο φρονεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κάποιο περιστατικό ή επιχείρημα το οποίο θα του επέτρεπε να καταλήξει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην προκειμένη περίπτωση. Ειδικότερα, το Δικαστήριο δεν αμφισβητεί τον πολύπλοκο χαρακτήρα της παρούσης υποθέσεως, αλλά εκτιμά, ωστόσο, ότι και μόνον αυτός δεν θα μπορούσε να δικαιολογήσει το γεγονός ότι η διαδικασία ευρίσκεται ακόμα σε προκαταρκτικό στάδιο. Ασφαλώς, το Δικαστήριο δεν λησμονεί ότι οι εισαγγελείς του Αρείου Πάγου κάλεσαν τον ανακριτή να επιδείξει επιμέλεια κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας, αυτό όμως δεν αναιρεί το γεγονός ότι απαιτήθηκαν σχεδόν τέσσερα έτη για να ολοκληρώσει ο εν λόγω ανακριτής την ανάκριση.

28. Λαμβάνον υπ' όψη τη σχετική νομολογία του, το Δικαστήριο εκτιμά ότι στην παρούσα υπόθεση η διάρκεια της επίμαχης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην περί «ευλόγου προθεσμίας» επιταγή.

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως.

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΑΙΤΙΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 §§ 1 ΚΑΙ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟΝ ΔΙΚΑΙΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

29. Επικαλούμενος το άρθρο 6 §§ 1 και 3 β) της Συμβάσεως, ο

προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η άρνηση των δικαστικών αρχών να του παράσχουν πρόσβαση στη δικογραφία η οποία τον αφορούσε, παραβιάζει την αρχή του δίκαιου χαρακτήρα της διαδικασίας αλλά και τα δικαιώματά του όσον αφορά την υπεράσπισή του. Η παράγραφος 3 β) του άρθρου 6 της Συμβάσεως έχει ως εξής :

«Κάθε κατηγορούμενος δικαιούται ιδίως να διαθέτει τον χρόνο και τις αναγκαίες διευκολύνσεις για την προετοιμασία της υπερασπίσεώς του.»

Επί του παραδεκτού

30. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται, κυρίως, ότι η αίτηση αυτή είναι εκπρόθεσμη. Επισημαίνει ότι η απόφαση 430/2002, η οποία είναι, στην προκειμένη περίπτωση, η οριστική εσωτερική απόφαση, κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 7 Φεβρουαρίου 2002, επομένως σε ημερομηνία η οποία απέχει από τις 4 Μαρτίου 2004, ημερομηνία κατά την οποία εισήχθη η παρούσα προσφυγή, χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών.

31. Επικουρικώς, η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η αίτηση αυτή είναι αβάσιμη. Κατά την Κυβέρνηση, η υποχρέωση των εθνικών αρχών να εγγυηθούν στον προσφεύγοντα τα δικαιώματά τα οποία προβλέπονται από το άρθρο 6 της Συμβάσεως, γεννήθηκε μόλις ο προσφεύγων ενημερώθηκε για τις σε βάρος του κατηγορίες, δηλαδή από τις 3 Μαρτίου 2005. Πριν από την ημερομηνία αυτή, ο προσφεύγων δεν είχε συλληφθεί και κατ' ουδένα τρόπο είχε οχληθεί από τις εθνικές αρχές. Είχε απλώς ενοχληθεί από ορισμένα δημοσιεύματα στον Τύπο, κατά των οποίων στράφηκε με επιτυχία ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει τη σημασία της εγγυήσεως του απορρήτου κατά την περίοδο κατά την οποία οι ανακριτικές αρχές συγκέντρωναν το αποδεικτικό υλικό και κατάρτιζαν τον φάκελο της υποθέσεως. Ο προσφεύγων δεν υπέστη καμία ζημία εκ του γεγονότος ότι δεν μπόρεσε να έχει πρόσβαση στη δικογραφία κατά την περίοδο αυτή.

32. Ο προσφεύγων απαντά ότι είχε ήδη διατυπώσει ενώπιον του Δικαστηρίου την παρούσα αιτίαση, στο πλαίσιο μιας πρώτης προσφυγής, η οποία εισήχθη στις 12 Απριλίου 2002 και απερρίφθη ως απαράδεκτη στις 13 Σεπτεμβρίου 2002. Σε κάθε περίπτωση, ισχυρίζεται ότι ακόμα και μετά από την απόφαση 430/2002, εξακολούθησε να ζητά από τις αρμόδιες αρχές την πρόσβαση στη δικογραφία η οποία τον αφορούσε. Υπογραμμίζει δε ότι οι εγγυήσεις του άρθρου 6 έχουν επίσης εφαρμογή κατά το στάδιο της προκαταρκτικής διαδικασίας και εκτιμά ότι η αδυναμία να έχει πρόσβαση στα έγγραφα της ανακρίσεως επί μεγάλο χρονικό διάστημα του προξένησε σοβαρή ζημία, τόσο όσον αφορά την υπεράσπισή του όσο και όσον αφορά τα συκοφαντικά δημοσιεύματα σχετικά με την υπόθεση αυτή. Στο σημείο αυτό, αναφέρει ότι έχασε πρωτόδικα τη δίκη κατά του ενός εκ των συκοφαντών του (βλ. παρ. 15 ανωτέρω) και θεωρεί ότι, εάν είχε μπορέσει να έχει πρόσβαση στη δικογραφία, θα είχε μπορέσει να υπερασπιστεί την αθωότητά του με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα.

33. Το Δικαστήριο δεν θεωρεί ότι πρέπει να αποφανθεί επί της περί εκπροθέσμου αντιρρήσεως της Κυβερνήσεως, αφού η προσφυγή είναι, ούτως ή άλλως, απαράδεκτη κατά το μέρος αυτό για τους εξής λόγους.

34. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, οι εγγυήσεις του άρθρου 6 έχουν εφαρμογή επί της εν γένει διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων των φάσεων της προανακρίσεως και της ανακρίσεως, αλλά μόνο στο μέτρο που ή αρχική μη τήρηση αυτών ενδέχεται να διακυβεύει σοβαρά τον δίκαιο χαρακτήρα της δίκης (βλ., για παράδειγμα, *Imbrioscia κατά της Ελβετίας*, απόφαση από 24 Νοεμβρίου 1993, série A n° 275, σελ. 13, § 36).

35. Πράγματι, κατά την πάγια νομολογία των οργάνων της Συμβάσεως, η εναρμόνιση μιας δίκης με τις απαιτήσεις του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως, πρέπει, κατ' αρχήν, να εξετάζεται βάσει της ποινικής διαδικασίας στο σύνολό της, αφού, δηλαδή, αυτή ολοκληρωθεί (βλ., για παράδειγμα,

Bernard κατά της Γαλλίας, απόφαση από 23 Απριλίου 1998, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-II, σελ. 879, § 37). Εν τούτοις, σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, δεν αποκλείεται ένα συγκεκριμένο γεγονός να είναι σε τέτοιο σημείο αποφασιστικό που να επιτρέπει στο Δικαστήριο να αποφανθεί επί του δικαίου χαρακτήρα της δίκης σε πιο πρώιμο στάδιο, πριν ακόμα τα εθνικά δικαστήρια εκδώσουν οριστική απόφαση στην υπόθεση (βλ., μεταξύ άλλων, *Δεληγιάννης κατά της Ελλάδος*, (déc.), n° 5074/03, 5 Ιουνίου 2003).

36. Προκειμένου περί της παρούσης υποθέσεως, το Δικαστήριο υπομιμνήσκει ότι η επίμαχη διαδικασία δεν έχει ακόμα λήξει, διότι καμία οριστική εσωτερική απόφαση επί των κατηγοριών οι οποίες διατυπώθηκαν σε βάρος του προσφεύγοντος, δεν έχει ακόμα εκδοθεί. Ωστόσο, κατά την ανάγνωση της δικογραφίας, το Δικαστήριο δεν θα μπορούσε να δεχθεί ότι και μόνον το γεγονός ότι οι αρμόδιες αρχές αρνήθηκαν στον προσφεύγοντα την πρόσβαση στη δικογραφία μέχρι της ημερομηνίας κατά την οποία αυτός εκλήθη για να απολογηθεί, μπόρεσε να επηρεάσει, στο στάδιο αυτό της διαδικασίας, τον δίκαιο χαρακτήρα της δίκης. Πράγματι, το Δικαστήριο δεν επισήμανε περιστάσεις οι οποίες θα είχαν μπορέσει να καταδείξουν ότι, πέραν της στενοχώριας για την εμπλοκή του στην υπόθεση αυτή και της απογοητεύσεως λόγω της διάρκειας της προανακρίσεως, ο προσφεύγων υπέστη άλλη βλάβη όσον αφορά τα δικαιώματά του ως κατηγορούμενος. Το γεγονός ότι δεν δικαιώθηκε πρωτόδικα στο πλαίσιο της αστικής δίκης που ήγειρε σε βάρος εφημερίδας προκειμένου να παραπονεθεί επειδή συκοφαντήθηκε, είναι άσχετο προς το δικαίωμά του σε καλή προετοιμασία της υπερασπίσεώς του. Εξ άλλου, το Δικαστήριο δεν λησμονεί ότι ο εισαγγελέας πρότεινε να παύσει η ποινική δίωξη σε βάρος του προσφεύγοντος. Εάν αυτό ισχύσει, οι παραβιάσεις του δικαιώματος σε δίκαια δίκη, όπως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, θα τύχουν επανορθώσεως. Στην αντίθετη περίπτωση, εάν, δηλαδή, ο προσφεύγων παραπεμφθεί σε δίκη, τα επιληφθέντα δικαστήρια θα

είναι αρμόδια να εξετάσουν την υπόθεση για τα επικαλούμενα σφάλματα, ουσιαστικά ή νομικά, και να εγγυηθούν τον σεβασμό των δικονομικών δικαιωμάτων του κατηγορουμένου.

37. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο καταλήγει ότι δεν υπήρξε στην προκειμένη περίπτωση παραβίαση των δικαιωμάτων του προσφεύγοντος όσον αφορά την υπεράσπισή του.

38. Ως εκ τούτου, η αιτίαση αυτή είναι προδήλως αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Συμβάσεως.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

39. Το άρθρο 41 της Συμβάσεως ορίζει ότι:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Συμβάσεως ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους δεν επιτρέπει ειμή την ατελή επανόρθωση των συνεπειών της παραβιάσεως αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εν ανάγκη, στο αδικηθέν μέρος δικαία ικανοποίηση.»

A. Ζημία

40. Ο προσφεύγων ζητά 50.000 ευρώ για την ηθική βλάβη την οποία, όπως ισχυρίζεται, υπέστη.

41. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το αίτημα αυτό είναι υπερβολικό και ότι και μόνον η διαπίστωση παραβιάσεως θα συνιστούσε επαρκή δικαία ικανοποίηση. Επικουρικώς, η Κυβέρνηση φρονεί ότι το ποσό το οποίο θα επιδικαστεί για τη δήμευση ζημία, δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 800 ευρώ.

42. Αποφαινόμενο κατά δίκαια κρίση, ως ορίζει το άρθρο 41 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο επιδικάζει στον προσφεύγοντα το ποσό των 6.000 ευρώ για ηθική βλάβη, συν οιοδήποτε ποσό ήθελε οφείλεται ως φόρος.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

43. Ο προσφεύγων ζητά να του καταβληθούν τα έξοδα και η δικαστική δαπάνη που πραγματοποίησε, τον προσδιορισμό των οποίων εμπιστεύεται στο Δικαστήριο. Δεν προσκομίζει παραστατικά ή αποδείξεις αμοιβής.

44. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το αίτημα αυτό δεν είναι δικαιολογημένο και ότι πρέπει να απορριφθεί.

45. Κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης, συμφώνως προς το άρθρο 41, προϋποθέτει ότι αποδεικνύονται πραγματικά, αναγκαία και, επίσης, εύλογα (*Ιατρίδης κατά της Ελλάδος* (δίκαια ικανοποίηση) [GC], n° 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI).

46. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι το αίτημα του προσφεύγοντος όσον αφορά τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη, δεν συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, τα οποία θα επέτρεπαν τον ακριβή υπολογισμό τους. Πρέπει, επομένως, να απορριφθεί το αίτημα αυτό.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

47. Το Δικαστήριο κρίνει ότι αρμόζει να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας επί του επιτοκίου της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. *Κάνει δεκτή* την υπόλοιπη προσφυγή όσον αφορά την αίτηση περί της διάρκειας της διαδικασίας, και την απορρίπτει ως απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

2. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως.

3. *Κρίνει* ότι

α) το διάδικο Κράτος υποχρεούται να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί οριστική συμφώνως προς το άρθρο 44 § 2 της Συμβάσεως, 6.000 ευρώ για ηθική βλάβη, συν οιοδήποτε ποσό ήθελε οφείλεται ως φόρος,

β) από της εκπνοής της προθεσμίας αυτής και μέχρι της καταβολής του, το ποσό αυτό θα προσαυξάνεται με απλό τόκο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

5. *Απορρίπτει* το αίτημα περί δικαίας ικανοποιήσεως κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη Γαλλική γλώσσα, εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 27 Απριλίου 2006 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

[υπογραφή]

/ Søren NIELSEN /

Γραμματέας

[υπογραφή]

/ Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ /

Πρόεδρος